DOMSTOLENS DOM (tredje afdeling)
11. juli 1985 *

I sag 299/83

angående en anmodning, som Tribunal de grande instance de Nantes i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag mellem

SA Saint-Herblain distribution, Centre distributeur Leclerc, Saint-Herblain, og **SA Paris distribution, Centre distributeur Leclerc,** Nantes,

og

Association des Centres distributeurs Édouard Leclerc, Paris,

mod

Syndicat des libraires de Loire-Océan, Angers,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikel 3, litra f), og artikel 5,

har

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

sammensat af afdelingsformanden C. Kakouris, dommerne U. Everling og Y. Galmot,

generaladvokat: C. O. Lenz
justitssekretær: assisterende justitssekretær J. A. Pompe

efter at der er afgivet indlæg af:

— Saint-Herblain distribution og Paris distribution ved advokat Yves Menard, Nantes, som har indgivet skriftlige indlæg,

— Association des Centres distributeurs Édouard Leclerc ved advokat Philippe Jousset, Laval, som har indgivet skriftlige indlæg,

* Processprog: Fransk.

— den franske regering ved generalsekretæren for det interministerielle udvalg for spørgsmål vedrørende det europæiske økonomiske samarbejde ved Jean-Paul Costes, som har indgivet skriftlige indlæg, og S. C. de Margerie, som har afgivet mundtlige indlæg,

— Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved D. Jacob og N. Coutrelis,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 4. juli 1985,

afsagt følgende

DOM

(Sagsfremstillingen udelades)

Præmisser

1 Ved dom af 22. november 1983, indgået til Domstolen den 29. december 1983, har Tribunal de grande instance de Nantes i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af en række fællesskabsretlige bestemmelser, navnlig bestemmelserne vedrørende den frie konkurrence inden for fællesmarkedet og EØF-traktatens artikel 3, litra f), og artikel 5 for at kunne afgøre, om en national lovgivning, hvorefter detailhandlerne forpligtes til at sælge bøger til en pris, som er fastsat af forlaget eller importøren, er forenelig med fællesskabsretten.

2 Spørgsmålet er blevet rejst under en sag mellem Syndicat des libraires de Loire-Océan og selskaberne Saint-Herblain distribution og Paris distribution, som driver en række forretninger under betegnelsen »Centre distributeur Leclerc«, samt Association des Centres distributeurs Édouard Leclerc, som omfatter en række forretninger under samme betegnelse, som er kendt for at føre en lavprispolitik. Sagen er anlagt, fordi Centres distributeurs Leclerc ikke har overholdt de fastsatte detail-

salgspriser, jfr. lov nr. 81-766 af 10. august 1981 (JORF af 11. 8. 1981) om prisen for bøger.

3 Ifølge den franske lov af 10. august 1981 skal enhver forlægger eller importør af bøger fastsætte en detailsalgspris for de bøger, som han udgiver eller importerer. Detailhandlerne skal anvende en effektiv salgspris, som udgør mellem 95 og 100% af denne pris. Ifølge loven er visse private og offentlige institutioner, herunder biblioteker og undervisningsanstalter, fritaget for at overholde detailsalgsprisen, ligesom loven på visse betingelser giver mulighed for særlige tilbudspriser. Såfremt loven overtrædes, kan konkurrenter og forskellige foreninger søge nedlagt forbud eller anlægge erstatningssag, ligesom der kan rejses straffesag.

4 For så vidt angår importerede bøger, bestemmer artikel 1, sidste stykke, i loven af 10. august 1981, at »ved import af bøger, som udgives i Frankrig, skal den af importøren fastsatte detailsalgspris være lig med eller højere end den af forlaget fastsatte«. Ifølge anordning nr. 81-1068 af 3. december 1981 (JORF af 4.12.1981) udstedt til gennemførelse af loven af 10. august 1981 »anses hovedforhandleren af importerede bøger, som er omfattet af forpligtelserne i henhold til artikel 8 i lov af 21. juni 1943, for importør...«; det drejer sig om forpligtelsen til at aflevere et eksemplar af det enkelte værk til indenrigsministeriets kontor for pligtig aflevering af tryksager.

5 Syndicat des libraires de Loire-Océan anlagde sag ved Tribunal de grande instance de Nantes med påstand om, at selskaberne Saint-Herblain distribution og Paris distribution, som adciterede Association des Centres distributeurs Édouard Leclerc, tilpligtedes at ophøre med at udbyde bøger til salg til priser, som er lavere end de i henhold til ovennævnte lov fastsatte; Tribunal de grande instance de Nantes forelagde Domstolen følgende spørgsmål:

»Skal artikel 3, litra f), og artikel 5 i EØF-traktaten fortolkes således, at de er til hinder for, at en medlemsstat ved lov eller administrativ afgørelse indfører en ordning for bøger, som udgives i medlemsstaten, eller som importeres blandt andet fra andre medlemsstater, således at detailhandlerne forpligtes til at sælge bøger til den pris, som er fastsat af forlaget eller importøren, uden at kunne nedsætte den med mere end 5%?«

6 Det bemærkes, at Cour d'appel de Poitiers i en lignende sag havde rejst det samme præjudicielle spørgsmål, som Domstolen har afgjort ved dom af 10. januar 1985 (Association des Centres distributeurs Leclerc og Thouars distribution m.fl., 229/83, Sml. 1985, s. 17).

7 Efter at have fået oplysning om denne dom meddelte Tribunal de grande instance de Nantes Domstolen, at den opretholdt anmodningen om præjudiciel afgørelse.

8 Gennemgangen af den foreliggende sag har ikke frembragt nye momenter i forhold til sag 229/83. Herefter er det tilstrækkeligt at henvise til præmisserne i dommen af 10. januar 1985, hvoraf der vedlægges et eksemplar.

9 Det af Tribunal de grande instance de Nantes forelagte spørgsmål må derfor besvares på samme måde som i dommen af 10. januar 1985:

— På fællesskabsrettens nuværende udviklingstrin forbyder traktatens artikel 5, stk. 2, sammenholdt med artikel 3, litra f), og artikel 85 ikke medlemsstaterne at vedtage en lov, hvorefter detailsalgsprisen for bøger skal fastsættes af forlæggeren eller importøren af en bog og anvendes af enhver detailhandler, såfremt loven respekterer traktatens øvrige udtrykkelige bestemmelser, herunder navnlig bestemmelserne vedrørende de frie varebevægelser.

— Nationale lovbestemmelser,

— hvorefter den importør af en bog, som afleveringspligten for tryksager påhviler, dvs. hovedforhandleren, skal fastsætte detailsalgsprisen,

— eller som for salg af bøger, der udgives i selve den berørte medlemsstat og reimporteres efter forudgående eksport til en anden medlemsstat, fore-

skriver overholdelse af den salgspris, som forlæggeren har fastsat, medmindre det på grundlag af objektive kriterier kan godtgøres, at bøgerne er eksporteret udelukkende med henblik på reimport for derved at omgå en sådan lovgivning,

skal anses for foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative indførselsrestriktioner, som er forbudt efter traktatens artikel 30.

Sagens omkostninger

10 De udgifter, der er afholdt af den franske regering og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, der har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt den af Tribunal de grande instance de Nantes ved dom af 22. november 1983, for ret:

1) **På fællesskabsrettens nuværende udviklingstrin forbyder traktatens artikel 5, stk. 2, sammenholdt med artikel 3, litra f), og artikel 85 ikke medlemsstaterne at vedtage en lov, hvorefter detailsalgsprisen for bøger skal fastsættes af forlæggeren eller importøren af en bog og anvendes af enhver detailhandler, såfremt loven respekterer traktatens øvrige udtrykkelige bestemmelser, herunder navnlig bestemmelserne vedrørende de frie varebevægelser.**

2) **Nationale lovbestemmelser,**

— **hvorefter den importør af en bog, som afleveringspligten for tryksager påhviler, dvs. hovedforhandleren, skal fastsætte detailsalgsprisen,**

— eller som for salg af bøger, der udgives i selve den berørte medlemsstat og reimporteres efter forudgående eksport til en anden medlemsstat, foreskriver overholdelse af den salgspris, som forlæggeren har fastsat, medmindre det på grundlag af objektive kriterier kan godtgøres, at bøgerne er eksporteret udelukkende med henblik på reimport for derved at omgå en sådan lovgivning,

skal anses for foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative indførselsrestriktioner, som er forbudt efter traktatens artikel 30.

Kakouris Everling Galmot

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 11. juli 1985.

P. Heim
Justitssekretær

C. Kakouris
Formand for tredje afdeling